CODEX DIPLOMATICUS

ET EPISTOLARIUS

REGNI BOHEMIAE

EDIDIT

GUSTAVUS FRIEDRICH

TOMI III

FASCICULUS PRIMUS

INDE AB A. MCCXXXI. USQUE AD A. MCCXXXVIII

Starobylost vsi Čížkova nám dokumentují kopie listin z r. 1237 o směně vsi Čížkova za východočeský újezd Vladislavsko – Sezemicko, mezi opatem kladrubského kláštera benediktinů Reinherem a Havlem, synem Markvartice.

Akt směny byl stvrzen požehnaným souhlasem biskupa pražského Bernarda v témže roce 1237.

Latinský přepis všech tří dokumentů nalezneme v Codexu diplomaticus et epistolarius, vydaném Gustavem Fridrichem, v dílu III., pod položkami 507-509 resp. 172-173, str. 212-213.

PRAGAE MDCCCCXLII

SUMPTIBUS TERRAE BOHEMIAE

TYPIS DR. ED. GREGRI ET FILII

Erb I c. 929.

Arbitrium super bona monasterii

Ex Abbatia

Clarrau

Ord. S. Bened.

Anno

1237.

No. 18.

in Lucif. No 94.

8.

8.

— 60

In nomine sancte et individue trinitatis pax omni credenti amen. Quia tempus
labitur et gesta temporis. oportet ea uel uoce testium uel testimonio litterarum eternari. Quia dum viuit
littera viuit et accio commissa littere. nec de facto surgit calumpnia quocumque tempore. Innotescat vitam agen
tibus quod ego Reynerus abbas de cladrub cum consensu fratrum feci concambium cum gallo filio marquardi de
circuitu Vadislawitz siue Zezemitz nuncupato Cilcow et omnibus pertinenciis eius. et hoc sine addi
tamento. equa proporcione bona utraque ponderantes. Testes autem coram quibus hec acta sunt hii. Dominus wilhal
mus canonicus prag. scriba regis. Brazislaus. Hostup castellanus de prida. hagna milostowiz. Beneda de sueys.
Stibor de sew. Brazislaus filius Brazislai. Probislaus. Ratmirus filius lupoldi. Zerema filius Drsislai. Prechos
... vithle. Siquis igitur posterorum hoc factum irritare presumpserit. actori m. cc. marcarum sciat se obligatum. Ut
autem hec pagina firmum robur obtineat. sigillo domini regis in cuius presencia hec acta sunt experiuimus insignire. Anno
dominice incarnationis m. cc. xxx. vii.

507

IN NOMINE SCE ET INDIVIDUE TRINITATIS PAX OMNI CREDENTI AMEN.

Quia tempus labitur gesta temporis et oportet ea uel voce testium uel testimonio lit-
teratum eternari. Quia dum viuit littera viuit et accio commissa littere nec de facto sur-
git calupnia quocumque tempore. Innotescat igitur vitam agentibus quod ego Reynerius abbas de
Cladrub cum consensu fratrum feci concambium cum Gallo filio Marquardi de circuitu Va-
dislawitz siue Zezemitz nuncupato Ciscovv. et omnibus pertinenciis eius. et hoc sine ad-
ditamento equa proporcione bona vtraque ponderantes. Testes autem coram quibus hec acta sunt
hii. Dns Wilhalmus canonicus prag. scriba regis. Brahislaus. Hostup castellanus de prmda. Agna mil
Hostowitz. Beneda de Svesin. Stibor de Sue. Brahislaus filius Brahislai. Pribislaus. Rat-
mir filii Lupoldi. Bezema filius Drisislai. Pchos filius Withle. Siquis autem posterorum hoc factum
irritare presumpserit. decem marcarum auri sciat se obligatum. Vt autem hec pagina firmum robur obtine-
at ... acta sunt ... anno domini incar-

Ex Abbatia
No 19.
1237.
43

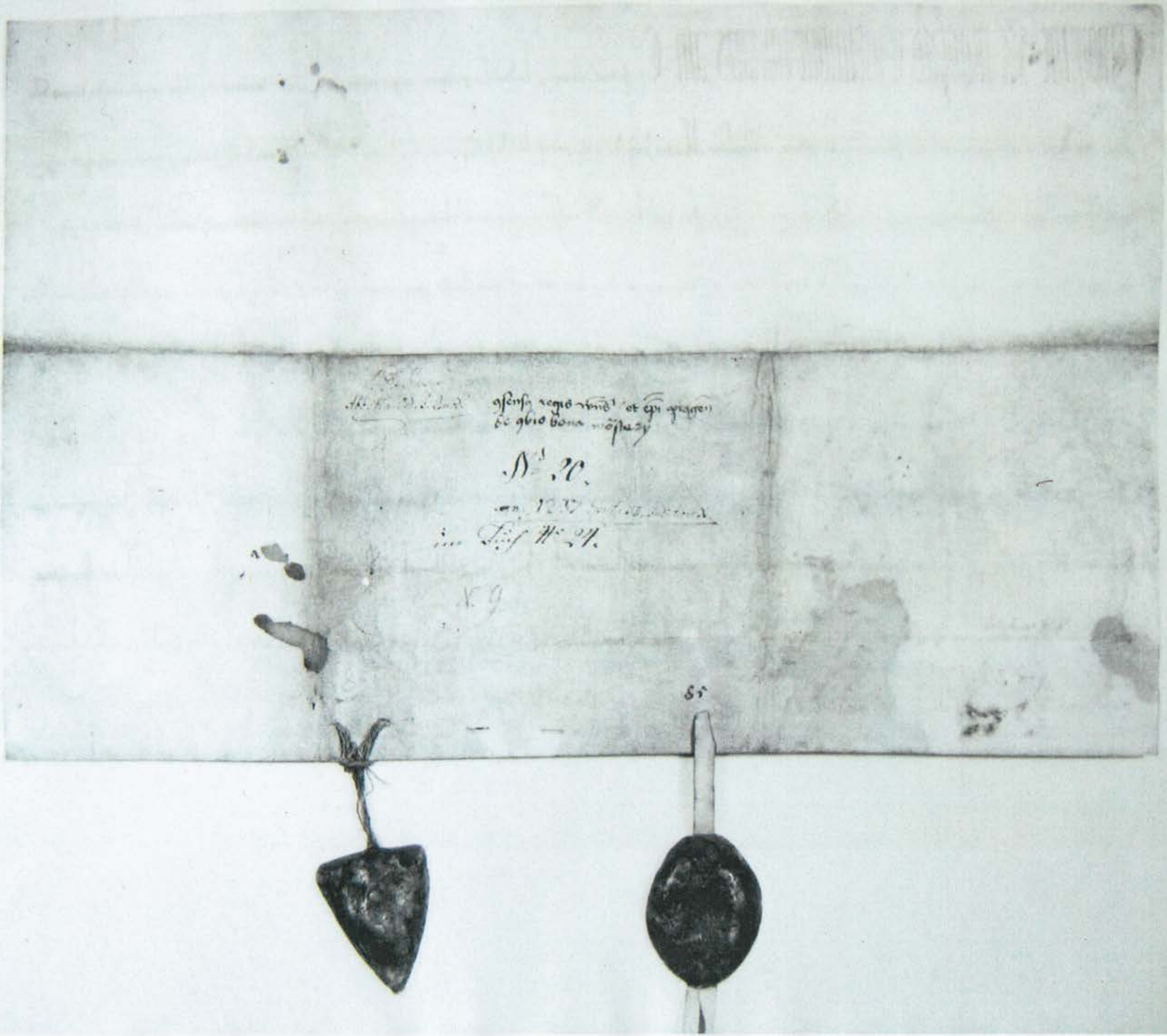
N: X.
N. 9

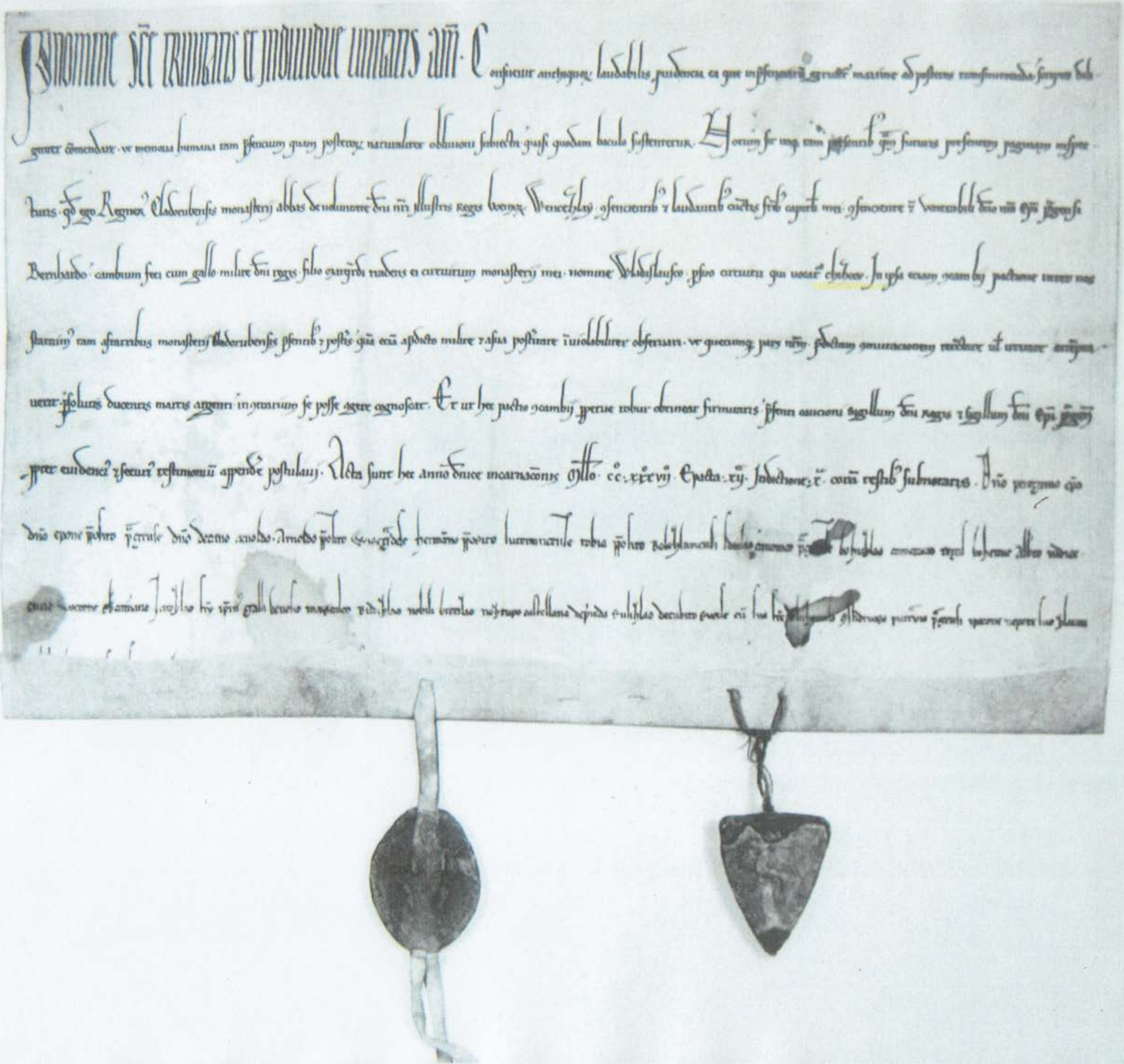

In nomine sancte trinitatis et individue unitatis amen. Consuevit antiquorum laudabilis prudencia ea que in presenti[illegible] gerebantur maxime ad posteros transferenda scripture fideliter commendare, ut memoria humana tam presencium quam posterorum naturaliter oblivioni subiecta quasi quodam baculo sustentetur. Notum sit igitur tam presentibus quam futuris presentem paginam inspecturis, quod ego Regner Cladrubensis monasterii abbas de voluntate domini nostri illustris regis Boemorum Wenceslai, consencientibus et laudantibus cunctis fratribus capituli mei, consenciente et venerabili domino nostro episcopo Pragensi Bernhardo, cambium feci cum Gallo milite domini regis, filio Gangrdi, tradens ei circuitum monasterii mei nomine Wladislausco pro circuitu qui vocatur Chuhow. In ipsa etiam concambii pactione inter nos statuimus tam a fratribus monasterii Cladrubensis presentibus et posteris quam eciam a predicto milite et suis posteritate inviolabiliter observari, ut quecumque pars nostrum predictam commutacionem revocare aut irritare attemptaverit, persolvere decem marcas argenti in contrarium se posse agere cognoscat. Et ut hec pactio concambii perpetue robur obtineat firmitatis, presenti carte sigillum domini regis et sigillum domini episcopi Pragensis pro maiore evidencia et securitate testimonii appendi postulavi. Acta sunt hec anno dominice incarnacionis M° CC° XXXVII, epacta XII, indictione X, coram testibus subnotatis: domino Peregrino episcopo, [illegible] preposito [illegible], domino decano Arnoldo, Arnoldo preposito [illegible], Hermanno preposito Lutomericensi, Tobia preposito Boleslaviensi, [illegible] canonicis [illegible], [illegible] camerario regis, [illegible] Albero [illegible], [illegible] Jaroslao [illegible] Gallo [illegible], Vitislao nobili [illegible] castellano [illegible], Sulislao [illegible] [illegible]

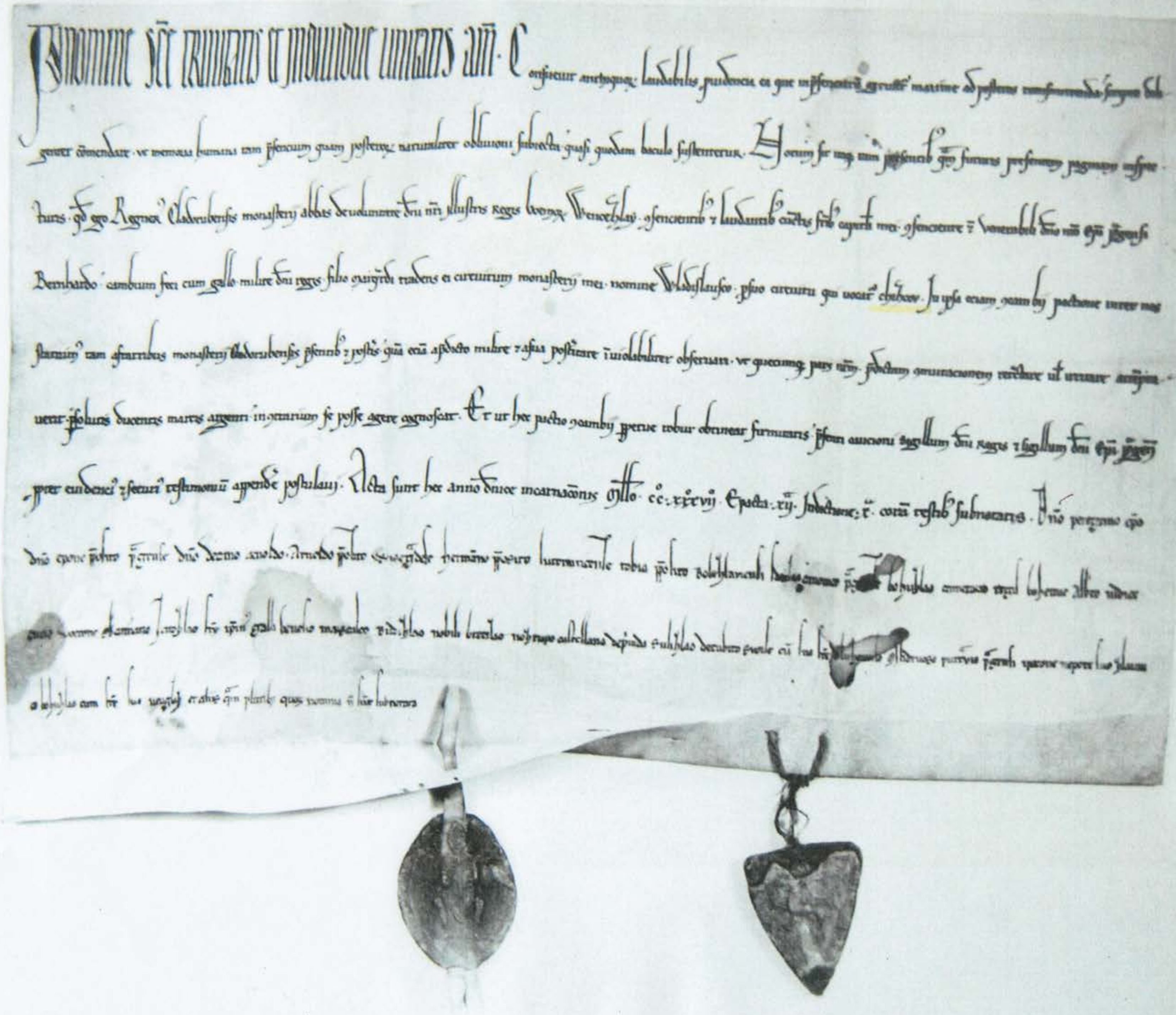

In nomine sancte trinitatis et individue unitatis amen. Consuevit antiquorum laudabilis prudencia ea que in presenciarum geruntur maxime ad posterorum conservanda [?] scripture [?] diligenter commendare, ut memoria humana tam presencium quam posterorum naturaliter oblivioni subiecta quasi quodam baculo sustentetur. Notum sit igitur tam presentibus quam futuris presentem paginam inspecturis, quod ego Regnerus Cladrubensis monasterii abbas de voluntate domini nostri illustris regis Boemie Wenceslai, consencientibus et laudantibus cunctis fratribus capituli mei, consenciente et [illegible] domino nostro episcopo Pragensi Bernhardo, cambium feci cum Gallo milite domini regis filio [illegible] tradens ei circuitum monasterii mei nomine Wladislausov [?] pro circuitu qui vocatur Chudow [?]. In ipsa etiam concambii paccione inter nos statuimus tam a confratribus monasterii Cladrubensis presentibus et posteris quam etiam a predicto milite et sua posteritate inviolabiliter observari, ut quecumque pars nostrum predictam commutacionem revellere [?] aut irritare attemptaverit, persoluturus [?] ducentas marcas argenti in contrarium se posse agere cognoscat. Et ut hec paccio concambii perpetue robur obtineat firmitatis, presentem auctoritati sigillum domini regis et sigillum domini episcopi Pragensis propter evidenciam et securitatem testimonium appendi postulavimus. Acta sunt hec anno dominice incarnacionis M°CC°XXXVII, epacta XII, indictione X, coram testibus subnotatis. [illegible]

ritate ordinaria confirmamus; mandantes sub interminatione anathematis, ne quis hanc nostram confirmationem presumat infringere vel sibi ausu temerario contraire. Datum in Zabardawitz anno dominice incarnationis millesimo ducentesimo tricesimo septimo.

Autographo appendet e filis sericis rubris Roberti episcopi sigillum, quod eadem forma expressum est atque illud, quod in CDBoh. II, num 78 descriptum est.

172.

Reinherus, abbas Kladrubensis, circuitum monasterii sui, qui Vladislavsko sive Sezemice appellatur, commutando dat Gallo, filio Marquardi, pro circuitu Čížkov.

— 1237 —.

Exstant duo autographa in membrana scripta, quorum unum (A[1]) in bibliotheca universitatis Pragensis, alterum (A[2]) in tabulario ministerii rerum internarum Pragae asservatur.

Erben, Reg. Boh. I, pag. 431, num. 929 (fragm.)

Utrumque autographum una eademque manu ignota exaratum est. Scribam e numero monachorum monasterii Kladrubensis fuisse veri simile est. Bina autographa sine dubio confecta sunt, quorum alterum militi Gallo, qui altera ex parte commutationis particeps fuit, traderetur. Sed utrumque autographum in archivo monasterii ea potissimum ex causa mansisse suspicari possumus, quod de eodem contractu alia charta (videlicet num. 173) conscripta est, sane iterum in duobus autographis, quorum alterum miles supra dictus re vera recepisset.

In nomine sancte et individue[a] trinitatis. Pax omni credenti amen. Quia tempus labitur *et*[b] gesta temporis, oportet ea vel voce testium vel testimonio lit|terarum eternari, quia dum vivit littera, vivit et accio commissa littere, nec de facto sur|git calumpnia quocumque tempore. Innotescat igitur[d] vitam agentibus, quod ego Regnerius, abbas de Cladrub, cum consensu fratrum feci concambium cum Gallo filio Marqvardi de circuitu Vladislawitz sive Zezemitz nuncupato Ciscovv[e] et omnibus pertinenciis eius, et hoc sine additamento, equa proportione bona utraque ponderantes. Testes autem, coram quibus hec acta, sunt hii:[f] dominus Wilhalmus canonicus Pragensis, scriba regis, Brazislaus, Nostup castellanus de Primda, Agna Milhostowitz,[g] Beneda de Svesing,[h] Stibor de

172. *a)* ,indidue' *scribae incuria A[2]. — b)* ,et' *erronee hoc loco erasum est; recte enim scriba illud* ,et' *radendo delere debuit, quod post verbum* ,temporis' *improvide scripsit A[1]. — c) Sequitur locus rasus, in quo* ,et' *scriptum erat A[2]. — d)* ,igitur' *omittitur in A[2]. — e)* ,Ciscovv' *fortasse eodem atramento, sed certe eadem manu scriptum est in loco raso, ubi prius fortasse* ,Probostov' *scriptum erat, A[1], A[2]. — f) Quae subsequuntur usque ad finem, eodem fere atramento et eadem manu, sed paulo post addita sunt A[1], A[2]. — g)* ,Hagna Milostowitz' *A[2]. — h)* ,Svesig' *A[1];* ,Sveys' *A[2].*

Svesing,[i] Brazislavs filius Brazislai; Pribislavs, Ratmirus filii Lupoldi, Zezema filius Drisislai, Perchos[k] filius tis Withle. Si quis igitur posterorum hoc factum irritare presumpserit, actori in CC marcis sciat se obligatum. Ut autem hec pagina firmum robur obtineat, sigillo domini regis,[l] in cuius presencia[m] hec acta sunt, expetivimus insigniri. Anno Domini incarnato[n] MCCXXXVII.

Autographo A1 appendet e scidula membranae sigillum Venceslai I. regis e cera naturali confectum, quod eadem forma expressum est atque illud, quod apud chartam num. 15 descripsimus. — Sigillum, quod autographo A2 etiam e scidula membranae appendebat, iam avulsum et deperditum est.

173.

Reinherus, abbas Kladrubensis, circuitum monasterii sui, qui Vladislavsko apellatur, commutando dat Gallo, filio Marquardi, pro circuitu Čížkov, consentiente Bernhardo, episcopo Pragensi, et conventu monasterii sui atque Venceslao I. rege aprobante.

— 1237 —.

Autographum in membrana scriptum in bibliotheca universitatis Pragensis asservatur (A).

Erben, Reg. Boh. I, pag. 431, num. 928 (fragm.).

Autographum duorum scriptorum opera confectum est. Maiorem chartae partem usque ad testium elenchum scriba, quem ‚Přemysl 6' appellavimus, exaravit. De quo scriba vide prooemium privilegii, quod monasterio in Doubravník Přemysl, marchio Moraviae, 29. iulii 1235 dedit (num. 119). Testium vero nomina paulo post altera quadam manu ignota addita sunt. — Notandum est in arenga huius chartae arengam privilegii modo commemorati imitatione exprimi, quae res iisdem verbis ineuntibus clare proditur. Quoniam autem in privilegio Doubravnicensi privilegium monasterio Tišnovicensi a. 1234 concessum (v. num. 88) verbis haud quaquam mutatis repetitur, fieri non potest, ut huius chartae dictatorem eundem ac dictatorem privilegii Doubravnicensis existimemus. Tum si hanc chartam cum chartis a Vilhelmo, notario regis, dictatis contuleris et ad iuncturas „quodam baculo sustentetur" *vel* „evidentius ... testimonium" *animum adverteris, etiam hanc chartam a Vilhelmo notario dictari potuisse conicies. Qua in coniectura examinanda omnis dubitatio auferetur, si commemoraverimus ab eodem notario etiam donationem monasterio Tišnovicensi 6. iunii 1235 oblatam (num. 113) esse dictatam, cuius arenga etiam arengam privilegii eidem monasterio concessi (v. num. 88) quodam modo imitat. — Testes fere omnes (duobus exceptis) diversi sunt ab illis, qui in altera charta de eadem commutatione confecta (v. num. 172) nominantur. Quam ob rem testes non ad actionem, sed ad chartae confectionem (procul dubio sigillorum appensionem) referendos esse puto. — In temporis nota dies quidem non adfertur, sed chartam non ante diem 10. maii scriptam esse ex eo cognosci potest, quod Bernardi episcopi Pragensis sigillo roborata est.*

In nomine sancte trinitatis et individue unitatis amen. Consuevit anthiquorum laudabilis providencia ea, que in presenciarum geruntur, maxime ad

172. i) ‚Sve' A1; ‚Sew' A2. — k) ‚Prichoz' (Pchos) A2. — l) ‚regis' *eadem manu superscriptum est in* A2. — m) ‚presentia' A2. — n) *ita (loco* incarnationis) A1; ‚a. dnice incarn' A2.

posteros transmittenda scripto diligenter commendare, ut memoria humana tam presencium quam posterorum, naturaliter oblivioni subiecta, quasi quodam baculo sustentetur. Notum sit itaque tam presentibus quam futuris presentem paginam inspecturis, quod ego Regnerus, Cladorubensis monasterii abbas, de voluntate domini nostri illustris regis Boemorum Wencezlay, consencientibus et laudantibus cunctis fratribus capituli mei, consenciente etiam venerabili domino nostro episcopo Pragensi Bernhardo, cambium feci cum Gallo, milite domini regis, filio Marquardi, tradens ei circuitum monasterii mei nomine Władislausco pro suo circuito, qui vocatur Chizcov. In ipsa eciam concambii pactione inter nos statuimus, tam a fratribus monasterii Cladorubensis[a] presentibus et posteris, quam eciam a predicto milite et a sua posteritate inviolabiliter observari, ut quecumque pars nostrum predictam commutacionem retractare vel irritare attemptaverit, persolutis[b] ducentis marcis argenti, in contrarium se posse agere cognoscat. Et ut hec pactio concambii perpetue robur obtineat firmitatis, presenti caucioni sigillum domini regis et sigillum domini episcopi Pragensis propter evidencius et securius testimonium appendere postulavi. Acta sunt hec anno dominice incarnacionis millesimo CCXXXVII, epacta XII,[1] indictione X coram testibus subnotatis[c]: domino Peregrino episcopo, domino Epone preposito Pragense, domino decano Arnoldo, Arnoldo preposito Wisegradese[d], Hermanno preposito Lutomiricense, Tobia preposito Bolezlaviensi, Sdizlao[e] canonico Pragense, Bohuzlao camerario regis Bohemie, Alberto iudice curie, Voccone subcamerario, Jarozlao fratre ipsius Galli, Benesio marscalco, Budizlao nobili, Brecilao,[f] Noztupo castellano de Primda, Sulizlao de Cubito, Svoise cum suo fratre Dluhomilo, Mstidruogo purcravio Pragensi, Ipocone nepote suo, Zlaunico, Bohuzlao cum fratre suo Neuglaz et aliis quam pluribus, quorum nomina non sunt subnotata.

Autographo appendebant tria sigilla, quorum solum duo adhuc supersunt: 1) *Sigillum e cera communi confectum, formae ex longo rotundae (cuius altitudo fere 61 mm sunt) in latere dextro et sinistro defractum, appendet e scidula membranae. In sigilli area conspicitur figura episcopi in ornatu cum infula, qui manu dextra pedum episcopale gerit umero dextro impositum, sinistra vero librum pro pectore tenet. Circumscriptionis litterae maximam partem defractae et attritae sic restituendae esse videntur:* + SIGILLV̅· BERNARDI · DEI GRA: PRAGEN · EP̅I. *(Sigillum eadem forma percussum est atque illud, quod chartae num. 180 appendet).* — 2.) *Secundum sigillum (quod olim procul dubio filis sericis appensum fuisse duo foramina incisa demonstrant) nunc iam deperditum,*

173. a) ‚Cl' *in loco raso eodem atramento (fortasse ex* ‚cr') *corr. A.* — b) per (℘) *iam voce* ‚solutis' *scripta eadem manus addidit A.* — c) *Quae subsequuntur, alio atramento aliaque manu scripta sunt A.* — d) *ita scribae incuria A.* — e) ‚di' *ex* ‚a' *eodem atramento correctum est A;* ‚zlao' *in loco raso scriptum (prius hic* ‚arno' *scriptum erat).* — f) *ita A; scriba* ‚l' *in* ‚z' *mutare voluit, sed emendationem ad finem non perduxit.*

1.) *In epacta computanda notarius erravit; ad annum 1237 epacta XXII pertinet.*